

ladet Leiligheden gaae forbi til at faae anden Ansættelse, netop fordi han har været Haabet om, at Forholdenes Udvikling paa det Sted, hvor han har virket som Lærer, skulde føre det med sig, at han fik højere Løn; han har sagt til sig selv: Naar den og den ældre Lærer gaar af, saa kommer du paa højeste Lønning, saa kan du være sikker paa at komme i Betragtning; han har saaledes ladet Leiligheden gaae forbi til at faae en anden Ansættelse, og nu, da han er bleven ældre, er det for sildigt for ham at søge anden Ansættelse; de Forbindelser, som han i saa Henseende tidligere har havt, kunne nu være opslidte, saa at der ikke mere er noget Haab for ham om Forflyttelse; — og nu kommer man og bortskærer lige for Næsen af ham paa eengang Haabet om at faae højere Løn. Jeg kan forstaae, om et eller andet radicalt Medlem af dette Thing kunde ønske at bryde overtvært med hele dette Forhold og vilde komme med Endringsforslag i denne Retning, men, hvad jeg ikke havde ventet, er, at nærværende Lovforslag skulde være fremkommet fra den høitærede Minister. Forslaget har, siger man, ikke Andet end den simple Tænke, at faae Lærereinder ansatte; men hvorfor da i Alverden ikke simpelthen sige: Vilde I tage Lærereinder, vær saa artig, vilde I tage Lærere, vær saa artig, men lad saa det Øvrige beroe, indtil vi kunne omkalfatre det Hele paa eengang; og dette er mit Forslag med Hensyn hertil. § 2 siger, at blandt Ansøgerinderne skal den examinerede Lærereinde først vælges fremfor den ikke examinerede. Dette Ord „først“ kan jeg paa ingen Maade gaae ind paa, og bliver det staaende, saa stemmer jeg imod hele Loven. Naar vi tænke os, at Lærereinder, der have søgt at blive ansatte i Kjøbstæderne, men ikke have kunnet opnaae Ansættelse, nu f. Ex. søge af Nød og Betvyl ud paa Landet, skulle de da ligeoverfor særdeles velbegavede Lærereinder, som have gjort Undervisningen til deres Livsgjerning fra Ungdommen af, desnagtet først foretrækkes, fordi disse Sidste ikke ere examinerede; skal Vedkommende da være nødt til altid at tage en dem ubekjendt og med Forholdene uvant, og maaskee slet ikke af nogen særlig indre Drift ansøgende Lærereinde? Jeg troer ikke, at dette vil fremme

disse Forhold. Forøvrigt troer jeg, at Bestemmelsen er ganske overflødig og vil binde Administrationen, selve det høie Ministerium, i langt værre Grad, end ønskeligt kan være. Der maa gives Administrationen Frihed til at skønne, hvad der i det givne Tilfælde er det Hensigtsmæssigste og Rigtigste. En saadan Lovbestemmelse vilde mangen Gang foraarsage selve Ministeriet megen Ulempe. Jeg troer forøvrigt, at, med Hensyn til det omtalte Forhold i den Retning, have vi allerede Frihed i Loven af 8de Mars 1856, til baade — denne Frihed have vi naturligviis — at tage Lærereinder, eller hvem man vil, til at undervise sine Børn, og for Communen til at ansætte Lærereinder i Pugeskoler — Skoler for Børn under 9 Aar —, i Haandgjerningskoler osv.; denne Frihed savnes aldeles ikke. Jeg vilde meget ønske, at Communen eller private Foreninger i ethvert Sogn vilde søge at føre det igjennem, at vi kunde faae flere Haandgjerningskoler, thi, navnlig i Forbindelse med saadan Gjerning, er den kvindelige Indflydelse saa velgjørende for den kvindelige Ungdom. Men naar der forøvrigt er udtalt, at Communen trykkes haardt under Byrden til Almueskolevæsenet, saa er dette ikke ganske min Opfattelse; i Byerne er det desværre for en stor Deel Tilfældet, fordi Sagen der paa mange Steder gribes heelt galt an, men paa Landet troer jeg, at det er saa, at de fleste af de mere velhavende Foll give altfor lidt, urimeligt lidt, til deres Børns Undervisning, men det, de give, kan være nok, saaledes som det bliver anvendt, thi det anvendes efter saa snarlige Regler, at det naturligviis ikke udøver den Indflydelse, som det anvendt paa en anden Maade, vilde kunne udøve, men jeg troer, at, have vi mere Frihed i disse Forhold, vil det føre til, at der mange Steder bliver anvendt langt Mere til Almue-Undervisningen end nu, og hvis det ikke bliver Tilfældet, maa man ikke troe, hvad man har udtalt som ønskeligt, at Almueundervisningen faaer noget synderligt Opsving, thi for Intet faaer man Intet.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet: Naar jeg her gjør en Indvending med Hensyn til de Bemærk-